

3. Posilující péče o krajinný prvek – travnatá údolnice

Travnatou údolnicí se rozumí členitý svažité útvary, sloužící ke snížení nebezpečí vodní nebo větrné eroze, vymežující dráhu soustředěného odtoku vody z dílu půdního bloku, se zemědělskou kulturou orná půda. Součástí travnaté údolnice může být dřevinná vegetace, kamenný snos, kamenná zídka nebo drobná sakrální stavba.

Cíl opatření: posílení či obnova dlouhodobé funkčnosti a perspektivy, včetně podpory biodiverzity a druhů.

Opatření: Sečení, pastva, odstranění nevhodných dřevin, likvidace klestu, likvidace invazních a expanzivních druhů rostlin.

Podporované činnosti dle Nákladů obvyklých opatření MŽP (NOO MŽP):

Kód opatření	Název opatření	Činnost
ZC04	Sečení travního porostu a rákosin	ZC04o Seč křovinořezem s využitím/likvidací hmoty v lokalitě
		ZC04s Seč křovinořezem s odvozem hmoty do 2 km včetně
		ZC04p Seč křovinořezem s odvozem hmoty nad 2 km
		ZC04i Seč lehkou mechanizací využitím/likvidací hmoty v lokalitě
		ZC04u Seč lehkou mechanizací s odvozem hmoty do 2 km včetně
		ZC04j Seč lehkou mechanizací s odvozem hmoty nad 2 km
ZC02	Pastva	<i>všechny činnosti</i>
ZE10	Odstranění nevhodných dřevin bez odstranění pařezu	<i>všechny činnosti</i>
ZE05	Likvidace vzniklého klestu	<i>všechny činnosti</i>
LI01	Likvidace invazních a expanzivních druhů rostlin	<i>všechny činnosti</i>

Stručná metodika posilující péče:

Travnatá údolnice je přirozeně či uměle vytvořený travnatý útvar, jehož primárním účelem zatravnění je zachytávání splavené zeminy a živin z okolní orné půdy, ochrana údolnice před erozí, zpomalení odtoku, filtrace živin a případně pesticidů a ochrana čistoty povrchových vod. Údolnice mohou při absenci pravidelného hospodaření zarůstat vysokými expanzivními druhy trav a bylin, případně invazními druhy rostlin, dřevinami. Důsledkem je nahromadění staříny, obohacení o živiny, ruderalizace porostu, šíření invazních druhů, částečná ztráta filtrační funkce, ale i krajinnotvorné a biodiverzitní funkce.

Travnaté části je potřeba posekat/přepást min. jednou, lépe dvakrát i třikrát během vegetační sezóny (podle množství travní biomasy), posečenou hmotu vyhrabat a zlikvidovat mimo údolnici. Sečení provádět lehkou mechanizací nebo křovinořezem, pastvu dostupným druhem hospodářských zvířat raději v kratším intervalu opakovaně. Při údržbě je z důvodu ochrany ptáků a hmyzu ponechána část plochy neposečená či nepasená (max. 25 %).

Pokud je součástí údolnice kamenný snos, je vhodné ho aspoň částečně zbavit vegetace, zejména kopřiv, ostružin posečením či vytrháním a nevhodných dřevin výřezem.

Nevhodné a invazní dřeviny odstranit s pomocí motorové či ruční pily, křovinořezu, ořezané dřevo odvézt a zlikvidovat. Výřez dřevin dělat mimo období hnízdění ptáků. Při výřezu keřů o ploše nad 40 m² či kácení dřevin o obvodu kmene ve výšce 130 cm větším než 80 cm je nutné mít souhlas orgánu ochrany přírody.

Invazní druhy bylin i dřevin nelze ošetřit chemicky herbicidem z důvodu rizika kontaminace povrchových vod.

Pro uvedené činnosti jsou vytvořené Standardy péče o přírodu a krajinu AOPK ČR s popisem osvědčených metod, s názornými obrázky a s uvedením základních bezpečnostních předpisů [Platné standardy - AOPK ČR \(nature.cz\)](http://nature.cz).

D 02 002 [Obnova dlouhodobě neobhospodařovaných travních společenstev \(vč. likvidace náletových dřevin\)](#)

D 02 003 [Pastva](#)

D 02 004 [Sečení](#)

D 02 007 [Likvidace vybraných invazních druhů rostlin \(vč. následné péče o lokality\)](#)